

Tema broja:
**PROFESIONALNA ODGOVORNOST LIJEČNIKA
ZA ŠTETE U MEDICINSKOJ DJELATNOSTI**

Main topic:
MEDICAL LIABILITY IN PRACTICE

Riječ gosta urednika
Guest editor's editorial

**PROFESIONALNA ODGOVORNOST LIJEČNIKA
ZA ŠTETE U MEDICINSKOJ DJELATNOSTI**

MEDICAL LIABILITY IN PRACTICE

Prvo želim zahvaliti glavnom uredniku i Uredničkom odboru liječničkog vjesnika na prilici koja se pruža Hrvatskom društvu medicinskih vještaka (HDMV) Hrvatskoga liječničkog zbora (HLZ-a) da se u ovome tematskom broju LV liječnicima, članovima Hrvatske liječničke komore (HLK-e) i HLZ-a, približi problem profesionalne odgovornosti kako bi informirani i osviješteni prihvatili nemile činjenice s kojima se sreću u slučajevima odštetnih zahtjeva za štete koje nastaju pri pružanju medicinskih usluga. Profesionalna odgovornost liječnika jednaka je odgovornosti odvjetnika, veterinarar, arhitekata i drugih zanimanja.

Osobitost profesionalne odgovornosti liječnika leži u specifičnosti i veličini rizika koji liječnička profesija nosi, a u vezi je sa zdravljem i životom ljudi. Temeljni zadatak liječnika ili medicinske djelatnosti u cijelosti je prevenirati, izliječiti ili zaliječiti, popraviti zdravlje bolesnom čovjeku. Ponekad uza sva nastojanja, znanje i modernu tehnologiju to nije moguće učiniti, naprotiv, stanje se pogoršava, bolest napreduje i nastupa smrt. U tim, ali i drugim okolnostima, mogu se pojaviti odštetni zahtjevi za nadoknadu neimovinske i imovinske štete. Nadoknadu štete (satisfakciju) potražuje nezadovoljni bolesnik, od liječnika koji je bolesnika liječio ili zdravstvene ustanove u kojoj se liječio. Odštetne zahtjeve podnose odvjetnici u ime bolesnika, a zahtjevi završavaju obično na sudu.

Da bi otklonili odgovornost za nepovoljni tijek i ishod liječenja, prije svega potrebno je savjesno primjenjivati znanje i iskustvo koje medicina u tom segmentu nudi, uz obvezno poštivanje moralnih i etičkih načela. Uočili smo da unatrag nekoliko godina raste broj zahtjeva za medicinsko vještačenje u odštetnim parnicama zbog profesionalne odgovornosti liječnika i zdravstvenih ustanova. To znači da je broj odštetnih zahtjeva protiv liječnika i zdravstvenih ustanova u porastu. Taj problem registriran je u Americi još na samom početku dvadesetog stoljeća, a onda se slične tendencije porasta broja odštetnih zahtjeva protiv liječnika i zdravstvenih ustanova bilježe i u Europi.

Razlozi naglog povećanja broja odštetnih zahtjeva su mnogostruki, a na prvome mjestu vjerojatno je munjevit biotehnoški napredak civilizacije, koji se reflektira i na medicinsku znanost. Liječnici se suočavaju s gomilom novih informacija, novim znanjima i tehnologijama, sa sta-

renjem populacije i novim bolestima, informatizacijom pučanstva, a time i s većom informiranošću bolesnika – uglavnom o bolestima, a manje o zdravlju, poglavito o pravima bolesnika. Nerijetko očekivanja i zahtjevi liječnika i bolesnika nadmašuju mogućnosti medicine, koja uza svu modernu tehnologiju i nova znanja nije svemoguća.

Masovno pružanje zdravstvenih usluga u velikim medicinskim centrima dovodi do depersonalizacije odnosa liječnika i bolesnika te gubitka povjerenja u liječnika. Stvara se percepcija liječnika kao poslovnog partnera, kojeg je moguće tužiti. Kada to sve uzmemo u obzir, tada je jasno da liječnici ostvaruju svoju odgovornost u sve složenijim uvjetima, nezadovoljni su jer su izloženi sudskim postupcima, raznim pritiscima i strahuju zbog mogućnosti narušavanja ugleda. Liječnici – sudski vještaci, članovi HDMV HLZ-a, nerado se prihvaćaju medicinskog vještačenja u odštetnim zahtjevima profesionalne odgovornosti, a kao sudski vještaci dužni su to raditi. Dužni su utvrditi činjenice koje se odnose na područje medicine, i to na načelima važeće medicinske doktrine, jer bez medicinskog stručnog i korektnog vještačenja nema pravilnog rješenja ni jednog odštetnog zahtjeva.

O tim i brojnim drugim činjenicama čut će se na Simpoziju 28. 11. 2008. koji organizira HDMV HLZ-a, a čiji je suorganizator HLK. Predavači na Simpoziju bit će ugledni stručnjaci pravne i medicinske znanosti, kojima ovom prigodom najljepše zahvaljujem. Na Simpoziju ćemo čuti kako problem profesionalne odgovornosti rješavaju kolege u susjednim zemljama – Bosni i Hercegovini i Sloveniji.

U ovome tematskom broju LV objavit ćemo samo neka izlaganja, a kolege pozivamo da nam se pridruže. Na ovaj način želimo uputiti poruku ravnateljima zdravstvenih ustanova, zdravstvenim vlastima i državnim tijelima da bez dobre evidencije, praćenja odštetnih zahtjeva, sustavnog pristupa svih struktura (Ministarstva zdravstva, HLK, suda) ne postoje temelji za nalaženje dobrih rješenja zaštite liječnika, ustanova i pacijenata.

Na kraju bih željela zahvaliti HLK koja je prepoznala HDMV HLZ-a kao važnog partnera u edukaciji liječnika sudskih vještaka. Sudjelovanje HLK u organizaciji ovog skupa cijenimo kao nastavak suradnje.

Prim. dr. Viktorija Bradić
predsjednica HDMV HLZ-a